

V Hradci Králové se konala Mezinárodní konference COHA - Orální historie ve 21. století: rozhovor a jeho budoucnost

23.9.2024 - Petra RAISICHOVÁ | Vojenský historický ústav Praha

Na konferenci zaznělo přes dvacet příspěvků, které byly rozděleny do tematických panelů: Orální historie a moderní technologie, Historická (re)prezentace v digitálním věku, Rozhovor a narativy v interdisciplinární perspektivě, Diversity of Oral History, Orální historie a militární dějiny a Orálněhistorický výzkum napříč dějinami 20. století.

V prvním panelu zaměřeném na orální historii a moderní technologie přednesla Mgr. Petra Raisichová z Vojenského historického ústavu Praha příspěvek na téma . Prezentovala v něm praktické zkušenosti a práci s online aplikací Beey při přepisech výzkumných rozhovorů orálněhistorického projektu í, již VHÚ Praha využívá od května 2023. Seznámila účastníky konference s konkrétními funkcemi aplikace, a to především s přepisem mluveného slova do textové podoby včetně automatické identifikace mluvčích, titulkový režim, stručné shrnutí rozhovoru pomocí umělé inteligence nebo automatický překlad přepisů, titulků a resumé ve více než 30 cizích jazycích. V rozhraní pro editaci přepsané nahrávky nechyběla ani online ukázka využití Beey při transkripci výzkumných rozhovorů.

V panelu Orální historie a militární dějiny nejprve vystoupil mjr. Mgr. Pavel Stehlík . Představil tak orálněhistorický projekt Vojenského historického ústavu Praha, jehož cílem je komplexní výzkum zaměřený na novodobé válečné veterány a veteránky. Projekt se věnuje dějinám vojenských misí a zachycuje každodenní život českých/československých vojáků v zahraničních operacích od roku 1990 do současnosti. Mjr. Pavel Stehlík hovořil o genezi projektu, jeho specifických aspektech a některých zajímavých výstupech. Zmínil zahraniční výjezdy expertních týmů VHÚ Praha a realizaci tzv. terénních orálněhistorických výzkumů u jednotek AČR v zahraničních operacích v Mali, Afghánistánu, Litvě, Slovensku a na Balkáně. Zároveň prezentoval některé tematické okruhy, které se v rámci uvedeného projektu mapují: vojenští kaplani a kaplanky, psychologové a psychologové, českoslovenští vojáci v Koreji, atd.

Ve stejném panelu také vystoupil Mgr. Michal Louč s příspěvkem , v němž představil jedno z dílčích témat projektu. Zdůraznil, že mezi důležité úkoly AČR patří i pomoc při mimořádných událostech, například při průmyslových a ekologických haváriích, epidemiích, požárech nebo povodních. Armáda je do těchto činností zapojena coby jedna ze složek Integrovaného záchranného systému. Připomněl, jak velkou pozornost armáda získala například svým zapojením do pomoci civilnímu obyvatelstvu při likvidaci následků povodní, v době epidemie COVID nebo při likvidaci škod způsobených tornádem na Jižní Moravě v roce 2021. I přesto, že je toto téma značně rozsáhlé, Mgr. Michal Louč uvedl, že doposud stojí na okraji zájmu vědecké obce. Svým výzkumem se proto snaží toto bílé místo zaplnit.

Vystoupení příslušníků Odboru monitoringu novodobých operací AČR a zahraničních aktivit VHÚ Praha vzbudilo u odborné vědecké veřejnosti zasloužený zájem, zejména pro komplexní pojetí celého orálněhistorického projektu, jeho systematickosti a jedinečnosti v širším kontextu dokumentace naší vojenské historie.

Další příspěvky přednesli zástupci Filozofické fakulty MU, Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, Společenskovědného ústavu CSPV SAV, Filozofické fakulty OU, Filozofické fakulty UPOL, Národního filmového archivu, Fakulty humanitních studií UK a Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf.

<https://www.vhu.cz/v-hradci-kralove-se-konala-mezinarodni-konference-coha-oralni-historie-ve-21-stoleti-rozhovor-a-jeho-budoucnost>